

De spelende mens en groepsdynamica

Het leven binnen een vrijplaats is één grote ontmoeting. Gedeelde verantwoordelijkheid en de gedeelde afhankelijkheid zorgen ervoor dat vaste gebruikers elkaar tegenkomen, verbintenissen aangaan, waardoor er ook synergie op andere vlakken vaak plaatsvindt.

Door collectiviteit kunnen er meer dingen gestalte konden krijgen dan dat je kan bereiken als je er in je eentje voorstaat. De kracht van het collectief is zoveel groter, hierdoor kunnen in de vrijplaatsen dingen als debatten, festivals, restaurants, bars, buurtactiviteiten, etc. vormkrijgen. Omdat collectiviteit noodzakelijk is in een duurzame vrijplaats is het aanname beleid essentieel. Niet iedereen is geschikt om mee samen te spelen.

Als er te veel regels van buitenaf worden opgelegd wordt spel erg moeilijk om te spelen, de eigen invulling en inventiviteit worden daardoor erg beperkt. Bij te veel opgelegde regels wordt het spel teniet gedaan.

Een spelende mens bepaalt met zijn medespelers de regels van het spel, is zelf verantwoordelijk voor het naleven van de regels, kan als dat nodig is samen met de anderen de regels veranderen. Door samenspelen stimuleren mensen elkaar om boven het eigen kunnen uit te stijgen, leert men samenwerken, elkaar vertrouwen, rekening houden met elkaars onkunde. Door spel ontstaat er een synergie tussen mensen die op andere vlakken doorgezet kan worden.

Binnen een groep spelende mensen ontstaat groepsdynamica. Een groep gaat door verschillende fases (oriënteringsfase, machtsfase en als laatste de affectiefase). Uiteindelijk heeft de groep haar eigen taakstructuur, haar eigen invloedsverdeling en haar eigen relatiepatroon ontwikkeld. De groep is, mits alle fases goed doorlopen zijn tot volle rijping gekomen. Het doorlopen van deze fases heeft tijd nodig, in vrijplaatsen duurt dat ongeveer 3 jaar. Voorwaarde is dat de groep vrij stabiel blijft en er geen hele grote wisselingen plaatsvinden (een enkele nieuweling past zich aan aan de bestaande sfeer van de groep).

De grootte van de groep is ook een belangrijk element.

In het boek "Laat 1000 Vrijplaatsen bloeien" is de uitkomst van het onderzoek over de organisatie van vrijplaatsen dat de groeps grootte binnen een pand bij een goede organisatie maximaal 30 a 40 mensen moet zijn wil de groep als één geheel kunnen opereren. Als de groep groter is valt de groep in meerdere sociale groepen uit elkaar. De sociale controle van de hele groep is verdwenen.

Bij groepsdynamica binnen panden zou bij aanname van een nieuw iemand misschien wel eens gekeken moeten worden naar de teamrollen van Belbin; welke rol is verdwenen, welke rol hebben de overgeblevenen en welke rol zou opgenomen moeten worden in het profiel van een nieuwkomer.

Bij de spelende mensen heeft ieder ook zijn eigen rol naast zijn eigen talenten. Wil er leuk gespeeld kunnen worden zijn de teamrollen van Belbin misschien wel een mooi handvat om een groep spelers te doorgronden. Ook bij het spelen geldt dat een nieuwkomer in de groep moet passen.

Hessel Dokkum (2014)